

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Poživitev politične in sindikalne dejavnosti

Po krajšem premoru »Delo« ponovno izhaja. Obnovitev rednega izhajanja soupada z obnovitvijo sindikalne in politične dejavnosti.

V resnici letos ni bilo pravih poletnih počitnic. Spricho povečanja ameriške agresije proti Vietnamu, borba za mir ni poznala počitnic. Na številnih manifestacijah, v enotnih akcijah za nabiranje zdravil za vietnamske borbe, na številnih prazniških našega tiska so zahteve po prenehanju agresije še močnejše kot prej prišle do izraza. Tudi borba za ohranitev ladjedelnice Sv. Marka, za novo pomorsko politiko, za demokratično programiranje, za gospodarski razvoj v državi, deželi in Trstu ni poznala poletnih počitnic. Prav tako niso imeli počitnic nabrežinski kamnarji, ki so stavkali petinštirideset dni. Dolga stavka je delavce hudo prizadela a je končno prav po zaslugi največje enotnosti bila kronana z zmago.

»Obnovitev« dejavnosti je torej v resnici samo nadaljevanje in povečanje neprekinjene borbe. Pred vsem in nad vsem je pred nami naloga, da se še bolj odločno borimo za mir, pa tudi za tako zunanjo politiko italijanske vlade, ki bo v interesu prizadevanj za vzpostavitev miru v Vietnamu in spoštovanja ženevskih dogovorov.

V rimski poslanski zbornici se bo v kratkem začela razprava o Pieraccinijevem planu, to je o tistem planu, ki je prava nesreča za našo deželo in Trst, saj preprečuje razvoj gospodarstva, okrepitev ladjedelnice Sv. Marka, izpopolnitev cestnih in železniških zvez, ki so nujno potrebne za razvoj prometa in za povezavo z zaledjem v srednji in vzhodni Evropi.

Spricho obstoječih razmer bo treba še bolj okrepiti enotno borbo delavcev in državljani v Trstu in deželi sploh, zavrniti pogubno politiko ustanove IRI in vlade, katero KD in PSDI, in v Trstu, žal, tudi PSI sprejemajo iz zvestobe do levega centra, kar so skupaj s tržaško trgovinsko zbornico, v kateri gospodarijo demokristjani, pred nekaj dnevi, ponovno potrdile.

Odgovornost levega centra postaja čedalje večja. Stališča, ki jih imajo glede izredno perečih vprašanj stranke levega centra, niso v interesu zahtev in pričla kovanja množic, izdajajo enotnost delavcev in državljani v borbi za obrambo ladjedelnice Sv. Marka.

V tem položaju se nadaljuje akcija za združitev PSDI in PSI, nadaljuje proces, ki ima razbijaški značaj saj teži po poglobitvi in razširitvi ločitve delavcev in sil levice, krepi protikomunizem in podrejanje KD. Ta politika — ki uvaja resne elemente nadaljnje ločitve v vrstah slovenske etnične skupnosti, tudi z diskriminacijo in zapiranjem proti

močnejši strani — je v polnem navzkrižju s krepitvijo enotnosti v delavskih borbah tudi v Trstu in deželi.

Nahajamo se torej pred številnimi novimi bitkami. V prihodnjih tednih bodo zapadle kolektivne pogodbe raznih kategorij delavcev kot npr. kovinarjev, gradincev, tekstilcev in drugih. Te kategorije zahtevajo take nove delovne pogodbe, ki bodo jamčile boljše pogoje dela in življenja, varnost zaposlitve, pa tudi zaščito demokratičnih svoboščin v podjetjih. V ta okvir spada tudi borba za gospodarsko programiranje.

V akcijah za gospodarski in socialni razvoj ter v akcijah za uveljavljanje nove demokratične usmeritve, ki naj odpravi sleherno zaprtje in diskriminacijo proti najnaprednejšim silam levice, bodo velikega pomena tudi uprav-

ne volitve, ki bodo novembra. V Trstu bomo volili novi občinski in pokrajinski svet. Ne smemo pozabiti, da je levi center tržaško pokrajinsko upravo premisljeno in načrtno izročil komisar-ski upravi!

Gre torej za zelo pomembno bitko za demokracijo, gospodarski napredek, torej, za bitko, ki presega okvir tržaškega mesta, pokrajine in okvir dežele.

Pred organizacijami Partije, pred vsemi komunisti, pred našim tiskom okrog katerega se prav v teh tednih na številnih prazniških zbirajo množice delavcev in državljani, stoje velike naloge. Velika udeležba na teh praznikih, tako na Tržaškem kot na Goriškem, nam lahko krepi zaupanje ter vero v zmago borbe za mir, demokracijo, za gospodarski in socialni napredek.

MARIO COLLI

Tržaška trgovinska zbornica se odpoveduje ladjedelnici Sv. Marka

Tržaška federacija KPI je v zvezi z vedno bolj perečim vprašanjem ladjedelnice Sv. Marka, v zvezi z zadržanjem krajevine trgovinske zbornice in v zvezi z gospodarstvom Trsta sploh objavila posebno sporočilo, v katerem je med drugim rečeno:

Tržaški tisk je objavil poročilo trgovinske zbornice glede gospodarskega položaja perspektiv razvoja najvažnejših dejavnosti.

Zelo resen je sklep trgovinske zbornice, da praktično sprejme sklepe IRI in vlade glede tržaške ladjedelske industrije in to potem, ko je mesto dokazalo z večletno borbo in tudi z nedavnimi splošnimi stavkami, da se hoče boriti za svoj obstanek, za napredek in za blaginjo na podlagi okrenitve ladjedelske dejavnosti, razvoja pristaniških storitev v okviru modernizacije obstoječih tehničnih zmogljivosti. Mesto je nadalje dokazalo, da zahteva, naj se ustvarijo novi viri za izkoriščanje delovne sile, ki bi pripomogli, da se tržaška gospodarska dejavnost postavi na tako raven, ki bi ji omogočila, da postane konkurenčna tako v državnem kot v mednarodnem merilu.

V sporočilu je dalje rečeno, da predsednik trgovinske zbornice Caidassi, ki je član demokristjanske stranke in ga je njegova stranka vrnila na predsedniško mesto, deluje tako, kot hoče in zahteva njegova stranka. Prejšnji predsednik trgovinske zbornice prof. Luzzatto Fegiz, ki so ga demokristjani prisilili, da je odstopil s položaja, bi bil prav gotovo drugače ravnal. Pod predsedstvom dr. Caidassija in njegovih sodelavcev je trgovinska zbornica izdelala načrt za pristaniško

ustanovo, ki je v tolikšni meri nezadovoljiv, da so ga morali zavreči vsi. Poleg tega je tudi opustila svoje zahteve po prosti coni ter dopustila, da se vključi, in s tem likvidira, ladjedelnica Sv. Roka v Tržaški arsenal.

Danes ponavlja isto z ladjedelnico Sv. Marka, skuša najti nadomestilo, ki ga je tržaški delavski razred, sindikalne organizacije in ves Trst odklonili.

Tajništvo avtonomne tržaške federacije KPI razkrinjuje zato pred javnostjo stališče krščanske demokratske stranke, ki se odreka bistvenim zahtevam ter odklanja vsa kršna rešitev, ki ne bi slonela na okrepitvi dejavnosti ladjedelnice Sv. Marka ter poudarja, da ima Trst pravico, da zahteva od italijanske vlade, naj se sprejmejo razni ukrepi okrepitve gospodarskih infrastrukture ter neposrednih proizvodnih dejavnosti, kot so suhi dok, novo podjetje za proizvodnjo motorjev, vzporedne dejavnosti pri naftovodu, pristaniška ustanova, ki so nujne potrebne, da se zaustavi propadanje gospodarstva na tem področju, medtem ko na drugih področjih in v državi sploh nenehno napredujejo.

Obveznosti družbe „Autovie Venete“

Upravičene pritožbe kmetov iz Sablčev, katerim je cestna trasa otežkočila napajanje živine v bližnjem Jezeru so brez odmeva. Tudi podvoz na cesti Selce-Doberdob je še vedno neasfaltiran in v sko-

O združevanju PSI s PSDI

Proces združevanja Italijanske socialistične stranke s socialdemokracijo se razvija postopoma. Združevanje se izvaja na socialdemokratski osnovi. PSI se odpoveduje svojim načelom ter se podreja samovolji demokristjanov. Vse to se viši v protikomunističnem duhu ter poglablja ločitev v delavskih vrstah.

O tem, kako se razvija proces združevanja med PSDI in PSI je tovariš G. Pajetta med drugim zapisal v glasilu »l'Unità« tudi naslednje:

»Proces o socialdemokratski združitvi v Italiji se stopnjuje. Dokument o tej združitvi temelji na kompromisih in sprejema kapitalistični sistem po znanem socialdemokratskem receptu. Govori se o formalnih zahtevah, reformah in gospodarskem načrtovanju, toda brez vsake konkretnosti. Dokument ne omenja nujnosti udeležbe delavcev v družbenem življenju in v državi. Omenja se in celo povečujejo tako imenovane »reforme« levega centra, kot da bi hoteli iti preko programa sedanje vladne koalicije in sedanje politike.

V času hude družbene napetosti in bojov, v katerih sodelujejo najširše plasti delovnih ljudi se torej pozablja na stvarnost in se poudarja potreba po tako imenovanem zaprtju proti levi. Skušaja se opravičevati razbijaške namene in cilje.

Niti napadalna vojna v Vietnamu ne zasluži besede v tem dokumentu, ki naj bi imel »zgodovinski pomen«.

Brezpogojna pristopitev k socialdemokratski internacionali, brez najmanjšega ugovora proti listini, ki so jo socialdemokrati sprejeli na zasedanju v Frankfurtu in ki je prežeta s protikomunistično historijo, je zelo resno dejanje.

Ta socialdemokratska listina ne

daje najmanjšega deleža istkanju možnosti socialistične preobrazbe v razvitih kapitalističnih deželah in ni politični dokument, ki bi imel za cilj odpiranje poti novi demokraciji v Italiji.

Giorgio Amendola je v zvezi s tem vprašanjem zapisal v listu »Rinascita« med drugim to-le: »Zaman bi iskali v listini o združitvi PSI s PSDI izjavo o principih, političnih akcijah in organizaciji zaman besedo namenjeno krščanski demokraciji. Tako izgleda, kot da v Italiji demokristjanske stranke sploh ni. In vendar je prisotnost te stranke občutena povsod. Prav tako tudi njena samovolja. Vsakodnevni dogodki to potrjujejo.

Srečanje med delavskim in katoliškim gibanjem, ki postavlja bistvene ideološke in politične probleme, ki so velikega pomena za strategijo boja za socializem, danes, po mnenju Nennija in Tanassija, ni vreden posebne pozornosti. Levi center se kaže kot sedanja politična oblika sodelovanja socialistov z »drugimi demokratičnimi silami«.

Ta listina, ki niti z imenom ne omenja krščansko demokratske (Nadaljevanje na 4. strani)

Festival «l'Unità»

Park na Ponziani
od 3. do 5. septembra
(Filovia 1 in 10)

Sobota 3. septembra od 17. ure naprej Večer starih in novih tržaških popevk. Ob spremljavi orkestra zabavne glasbe poje Maria Grazia Alzetta.

Nedelja 4. septembra od 16. uri KONCERT PIHALNE GODBE IZ KOPRA

ob 18. uri tombola z dobitki v skupnem znesku 100.000 lir

ob 19. uri zborovanje.

Govorita
ENRICO BERLINGUER
in

DOLFI WILHELM
Ponedeljek 5. septembra ob 21. uri ruske narodne pesmi. Poje znani sovjetski pevec.

V l a d i m i r
Na prireditvah bodo sodelovali zabavni orkestri:
»Trieste mia« - »I Gattopardi« - »Originale« - »The Rogers« - »Ponziana«

Na sporedu so tudi celovečerni in dokumentarni filmi. Vstop je brezplačen.

Nabrežinski kamnarji so po petinštirideset dni trajajoči enotni stavki prisilili delodajalce, da so popustili in pristali na novo delovno pogodbo. Se enkrat se je izkazalo, da je enotna borba uspešna. Kot je znano je borba nabrežinskih kamnarjev našla velik odmev v vsej deželi. Za rešitev spora so se zanimali poleg sindikatov tudi drugi. Tudi naša partija je prispevala v sklad za pomoč stavkajočim. Z enotno borbo se je Nabrežina še enkrat izkazala. Dokazala je, da ostaja zvesta slavni tradiciji delavske zavesti in razredne zrelosti. (Na sliki: pohod stavkajočih po tržaških ulicah)

Ustrahovanje civilnega prebivalstva v Vietnamu

